

Post hos tot Scriptores, curasque illis infumtas restat bono tuo, Lector Optime, præcipua Thesauri Teutonici pars, & clavis, sine qua versari in caliginè veteri ægre liceret. Nimirum

TOMO TERTIO GLOSSARIUM FRANCICO-ALEMANNICUM.

TOTUM hoc SCHILTERO *Proposuerat* deberi in solidum nullus dubitabit. Opus autem esse laboris prope modum immensi, vocabula & formulas obsoletas, aut obscurioris significationis, aut usus rarioris, Alemannica & Francica impugnis; sed & Gothica, Anglo-Saxonica, Cimbrica, Longobardica ex vetustissimis, quæ haberi poterant, tam editis, quam Manuscriptis libris, Legibus, Statutis, chartis & Documentis, ad res Divinas pariter & humanas pertinentibus explicare, quid multis opus est, ut probemus? Tu sane id, exudite Lector, vel inde colliges, quod operam Lexicis in universum impensam magnus ille Scaliger (Epigrammate insigni & venustissimo de Lexicographis) laboribus prope desperatis maximisque per orbem accenset. Jam deinceps porro cogita, ut paucos habuerit Vir doctissimus præeuntes in valle, ut sic dicam, caliginosa & obscurissima. Nam, quid e veteribus attinet commemorare Glossarium *Rhabani Mauri* de partibus humani corporis, quod folio saltem uno constat? Habetur quidem ejusdem Glossarium Veteris & Novæ Testamenti, vah quam præstant & egregium! in Bibliotheca Cæsarea, Lambecio referente; sed nulla ejus Seculi VIII. ante Carolum sub Pipino edendi spes. *Kero* S. Galli Monachus à Goldasto editus T. II. Rer. Alemann. Glossario Alemannico laudem sane meruit; sed nec sufficit instituto, neque ultra vocabulorum glossas brevissimas quidquam habet. E recentioribus Glossaria nobis dederunt Archæologicum *Henr. Spelmanus*, Gothicum ad Ulpilæ Versionem IV. Evangeliorum *Franc. Junius*; Latinitatis mediæ & infimæ *Carolus du Fresnoy*: tum egregia sunt quæ ad Capitularia Regum Francorum *Steph. Baluzius* annotavit: è quibus singulis non pauca subinde sumere poterat Schilterus & sumit, sed quantum putas operis tanti partem? Collegit magno labore olim Glossarium Teutonicum *Marg. Freberus*; sed quod fati inauspicatissimis totum periiit. Alios aliorum conatus nunc silemus. Schilterus nihil aliorum fato, nihil Herculeo labore territus successit tamen; è genuinis fontibus omnia collegit: atque, ut agnoscas porro modestiam, è quibus auctoribus hauserit sua, per quos profecerit æque ut quos explicat aut illustrat, ingenue sub fronte operis recenset: tum in ipso Glossario minime in vocibus hæret solis, sed ubi apparatum eruditionis multivarie divitem exprimit, Leges, Mores, & Antiquitates Teutonicas neovse, summo tamen studio, accurate recenset, præfationem de *Origine Lingue Cælicæ*, & *discrepantia ejus à Sythica* fati uberem (adductis eam in rem & illustratis præcipuis locis & scriptoribus Græcis Latinisque) præmittit: denique nihil eorum omittit, quæ expectari à labore præstantis ac præcipui, sed & unius viri poterant. Erunt fortasse, qui dissidentis & morosus de hoc opere judicabunt præcipiti sententia. Sed audi, Lector, adhuc iudicium. Judicaverat de specimine Glossarii A. 1698. edito tali modo, h. e. invidè & sine strepitu quis Hujus nunc cum A. 1699. Vir Illustris Dn. ab Eyben ad Schilterum misisset, ita hic respondit. *Judicium vobis de me & Francisco Junio nil curo. Nec enim vidi Junii congesta*, (quæ in schedis ad Glossarium tale colligendum disjecta reliquit) *nec ipse mea. Sed hoc scio ex Junii Glossario Gothico & Notis ad Wifleramum, quod si magis Etymologicum agat: quæ mea non est intentio: sed Phavorini, qui à rebus parvis & frigidis abducebat ad ea, quæ esset magis utile & audire ac discere; non oblata extrinsecus, non per ostentationem, sed indidem nata acceptaque, referente A. Gellio IV. Noct. Attic. I. Vides modestiam viri, Lector, de se judicantis; quæ utique displicere non poterit. Quid alii fenserint viri his in studiis apprime, ut nemini ignotum, exercitati, infra e Testimoniis, quæ subjunguntur, videbis.*

Nunc tempus est, ut de instituto bibliopolæ D. Bartholomæi, quod tenet, ac de conditionibus, quas proponit THESAURI ANTIQVITATVM TEVTONICARVM SCHILTERIANI hæctenus in conspectum dati, futuris emptoribus, per subscriptionem, si placeat, nomina daturis, necessaria dicamus.

I. Ante omnia id curæ sibi sumet, ut ad accuratam totius operis editionem, seu chartæ munditiem spectes, seu typorum elegantiam ac nitorem, seu, quod caput rei est, studium emendatissimæ correctionis typorum; nulli sumptui, nulli vigilæ parcat. Eaque propter, cum duplici apud nos chartæ genus sit, unum glutine non armatum, quod *ebartan impressoriam* vulgo dicimus *ungeleimt Druck-Papier*; alterum vero glutine glutine, *Scriptoriam*, *Schreibe-Papier*: de utroque genere ut præcipuus per Opus totum nitor apparuit, & mundities decens, abunde præstabit. Porro de typis ita prospiciet, ut variæ quæquam species, modum decorum & harmoniam quæ inter varias typorum juxta se positurum formas requiritur, decenti elegantia facile tueantur. Correctionis denique laborem hic, si aspiciam alibi, necessarium Viro summe industrio, & oculatissimo demandabit: imo vel prece ac pretio talem non unum, ut in se suscipiat correctoris munus, exorabit.

II. Atque ita aggredietur Bono cum Deo Thesaurum hunc tribus Voluminibus: plagulis, quantum per supputationem diligentem colligit, fere 700. constiturum. Tempus seu potius intervallum temporis neque nimis in longum protrahet, nec nimis breve tamen sumet, ne canis festinans cæcos pariat catulos, ipseque magno vanus promissor hiatus fiat, quod in opere tali ac tam difficili magno operis ipsius, tum suo pariter, ac emptorum malo fieri omnino nollet.

III. Ergo suos ita limites, propitio Deo, ponit, ut semestri abhinc ordiatur opus arduum; & cura vigili insiet, quo Tomus Primus, quo glaciem franget, & sensim labori adjuvet typographus, intra anni spatium, i. e. nundinis Paschalibus anni 1726. certo emptoribus sistatur, atque tradatur subscripturis: Secundum deinde Volumen anni ejusdem 1726. nundinis autumnalibus sequatur: Tertium denique Paschali rursus mercatu anni 1727. absolvatur. Omnia quidem isthæc Deo, quem humillime invocat, annuente. Ceterum uti sumptibus ad opus grande haud sane exiguis opus est; ita pretium Thesauri integri, post subductos calculos, offert prænumerantibus chartæ quidem communioris *von Druck-Papier* 15. fl. aut præstantioris scriptoriæ *von Schreibe-Papier* 18. fl. Venditur posthæc non a subscriptibus pretio non infra 21. fl. & pro scriptoriæ charta 24. fl. Terminos autem solutionis à subscriptibus pacto non iniquo hoc ordine petere sese confidit: ut primam pretii trientem à 5. fl. vel 6. fl. intra proximam semestrem, i. e. usque ad Paschales nundinas anni instantis proximi 1727. solverint: alteram anno post, cum nimirum acceperint Tomum Operis Primum Pasch. Nund. A. 1726. Tertiam Autumnum ejusdem anni, quo Tomus Secundus tradatur: Ea vicissim lege atque conditione, ut Postremam, i. e. Tertium Operis totius Tomus & quidquid ad ejus colophonem pertinet post Pascha A. 1727. sine omni tergiversatione certo certius tradatur.

IV. Accipient autem, uti porro fidem præstat decentem, exempla, qui terminis modo indicatis ritè solverint, quisque sua, vel hic Ulmæ, vel Francofurti, vel Lipsiæ, prout visum cuique fuerit, prompte sine illo impendio ampliori.

004

Ende

Anfang